

STATISTIKENS FRAMSTÄLLNING

Hushållens boendeutgifter

Ämnesområde

Hushållens ekonomi

Statistikområde

Hushållens utgifter

Produktkod

HE0202

Referenstid

Kalenderåret 2017

Kontaktuppgifter

Statistikansvarig myndighet	Statistiska centralbyrån (SCB)
Kontaktinformation	Lovisa Sköld
E-post	Lovisa.skold@scb.se
Telefon	010-479 64 74

Innehåll

1	Statistikens sammanhang.....	3
2	Undersökningsdesign	3
2.1	Målstorheter	3
2.2	Ramförfarande	3
2.3	Förfaranden för urval och uteslutning	4
2.3.1	Urvalsförfarande.....	4
2.3.2	Uteslutning från insamling (cut-off)	4
2.4	Insamlingsförfarande.....	4
2.4.1	Datainsamlingsmetoder	4
2.4.2	Mätning.....	5
2.4.3	Bortfallsuppföljning.....	7
2.5	Bearbetningar.....	7
2.6	Granskning.....	8
2.6.1	Granskning under insamlingen	8
2.6.2	Granskning av mikrodata	8
2.6.3	Granskning av makrodata.....	9
2.6.4	Granskning av redovisning	9
2.7	Skattningsförfarande	9
2.7.1	Principer och antaganden	9
2.7.2	Skattningsförfarande för målstorheter.....	10
2.7.3	Skattningsförfarande för tillförlitlighet.....	11
2.7.4	Röjandekontroll	11
3	Genomförande	12
3.1	Kvantitativ information.....	12
3.2	Avvikelser från undersökningsdesignen	13

1 Statistikens sammanhang

Hushållens boendeutgifter beskriver vilka utgifter olika hushållstyper har för sitt boende. Undersökningen ligger under ämnesområdet Hushållens ekonomi och det finns en tydlig koppling mellan hushållens utgifter och inkomster, därför kompletteras direktinsamlade uppgifter med registeruppgifter om bland annat inkomst. I statistiken sätts hushållets boendeutgift i relation till dess inkomst på olika sätt.

I detta dokument beskrivs upplägg och genomförande av den undersökning som resulterar i statistik om hushållens boendeutgifter. Läs om statistikens kvalitet i kvalitetsdeklarationen som finns tillgänglig på www.scb.se/HE0202, under rubriken *Dokumentation*.

2 Undersökningsdesign

2.1 Målstorheter

Några av målstorheterna i undersökningen är genomsnittlig boendeutgift per kosthushåll, genomsnittlig disponibel inkomst per kosthushåll, genomsnitt av boendeutgift som andel av disponibel inkomst (boendeutgiftprocent) per kosthushåll och genomsnitt av den del av inkomsten som blir kvar då hushållet betalat för sitt boende (konsumtionsutrymme) per kosthushåll.

2.2 Ramförfarande

Undersökningens observationsobjekt är kosthushåll. Kosthushållet är de personer som bor i samma bostad och har gemensam ekonomi och hushållning. Det går att läsa mer om kosthushåll i *Kvalitetsdeklarationen* för Hushållens boendeutgifter.

Som ram används individregistret Registret över totalbefolkningen (RTB). Från registret dras individer som är 18 år eller äldre, och för att nå kosthushållet frågar man sedan dessa individer vilka personer som ingår i deras kosthushåll.

Anledningen till att det är individer som är urvalsobjekt är att det inte finns något specifikt register för kosthushåll som kan användas som ram. I RTB finns visserligen uppgifter om hushåll men det finns flera problem med att använda de uppgifterna för att skapa en urvalsram. Uppgifterna i RTB avser bostadshushåll, dvs. de personer som är folkbokförda på samma lägenhet, och inte kosthushåll. Dessutom speglar folkbokföringen inte alltid de faktiska förhållandena.

Rampopulation är alla kosthushåll i Sverige med minst en person som är 18 år eller äldre och var folkbokförda i Sverige 31/10, referensåret.

Den främsta uppgiftskällan är individen i kosthushållet som har bäst kunskap om hela hushållets utgifter för boendet.

Observationsobjekten är alltså kosthushåll och individen är den bästa uppgiftskällan.

Utöver de uppgiftskällorna används SCB:s interna register RTB och Inkomst- och taxeringsregister (IoT) för uppgifter om inkomst, ålder, region mm. Registren är individregister, och uppgifter hämtas för de individer som enligt uppgift från kosthushållen ingår i respektive hushåll.

Kontaktvägen till uppgiftskällorna är RTB.

2.3 Förfaranden för urval och uteslutning

2.3.1 Urvalsförfarande

Urvalet är ett stratifierat obundet slumpmässigt urval utan återläggning. Urvalet är ett så kallat nätverksurval, vilket betyder att både urvalspersonen och de personer som tillhör hans hushåll ingår i undersökningen. I ett hushåll kan även individer som inte ingår i ramen ingå, till exempel individer under 18 år.

Stratifiering görs för att möjliggöra särredovisning av grupper med tillräcklig god kvalitet. Stratumindelningen görs utifrån vilken typ av hushåll en person tillhör och vilken upplåtelseform hans bostad har. Typ av hushåll är enligt den registerbaserade hushållsstatistiken och uppgiften finns i RTB. Bostadens upplåtelseform är enligt SCB:s register Bostadsbeståndets klassificering av bostaden och även den uppgiften finns i RTB. Strata och stratumstorlekar för aktuellt års undersökning finns i kapitel 3.1.

Urvalet baseras på 31/10-versionen av RTB och dras i december samma år som referensåret. Innan introduktionsbrev skickas ut matchas urvalet mot 31/12-versionen av RTB, eftersom statistiken ska avse hushållens sammansättning 31/12.

2.3.2 Uteslutning från insamling (cut-off)

Ingen del av målpopulationen utesluts från direktinsamlingen.

2.4 Insamlingsförfarande

2.4.1 Datainsamlingsmetoder

Statistiken baseras på uppgifter insamlade direkt från hushållen och på preliminära inkomstuppgifter från SCBs register IoT. Även vissa uppgifter om personer, så som ålder, kön och civilstånd hämtas från RTB. Från SCB:s interna fastighetstaxeringsregister hämtas uppgifter om bland annat fastigheters taxeringsvärde och byggnadsår som används för att beräkna fastighetsavgiften.

Direktinsamling sker via webbformulär och datorstödd telefonintervju. I båda dessa är frågorna villkorsstyrda, vilket är att föredra i denna undersökning eftersom typ av boende styr vilka frågor ett hushåll ska få om sina boendeutgifter. Insamling via ett statistiskt frågeformulär så som en pappersenkät inte lämpligt för undersökningen. Ett formulär där frågorna är villkorsstyrda, som webb-formulär eller en datorstödd telefonintervju, är då att föredra. I första hand erbjuds urvalspersonen det mindre kostsamma alternativet, webbformulär, och i andra hand telefonintervju.

Den första kontakten med hushållen sker via ett introduktionsbrev som skickas adresserat till urvalspersonen. Introduktionsbrev skickas bara till en individ i varje hushåll. Vid nätverksurval kan fler än en individ i ett hushåll bli utvald, men genom att använda information från RTB minskar risken att SCB skickar ut fler än ett introduktionsbrev till varje hushåll.

I brevet erbjuds hushållen att i första hand besvara frågorna via ett webbformulär. En vecka efter att det första introduktionsbrevet skickats ut skickas en påminnelse till hushållen som ännu inte svarat. Har de inte svarat via webb inom en viss tid kontaktas de för en telefonintervju.

De från hushållen insamlade uppgifterna om bostaden kompletteras med uppgifter från SCB:s interna fastighetstaxeringsregister och undersökningen Hushållens boende. För att beräkna den disponibla inkomsten används uppgifter från SCB:s interna preliminära Inkomst- och taxeringsregister.

Arbetet är uppdelat i tre undersökningsomgångar under insamlingen. Urvalet delas utifrån uppgifter från Fastighetstaxeringsregistret om upplåtelseform; hyresrätt, bostadsrätt eller äganderätt. Indelningen görs för att SCB vill intervjua personer i bostadsrätt och småhus först när de fått sin inkomstdeklaration, där de kan hämta en del av de uppgifter som efterfrågas.

2.4.2 Mätning

Vid uppgiftsinsamlingen från hushållen, som genomförs under januari-juni året efter referensåret, ställs frågor om hushållets sammansättning och boendeförhållanden den 31/12 referensåret och om boendeutgifter för hela referensåret.

Det finns två olika frågeformulär för direktinsamling; ett som används i en datorstödd telefonintervju samt ett webbformulär. Frågeformulären ska fånga samma data/information, men har delvis lite olika lösning på hur frågorna ställs. Valet av lösning blir olika eftersom uppgiftslämnaren uppfattar frågorna olika om hen ser frågor och eventuella alternativ på en skärm eller hör dem i telefon. Exempelvis saknar många frågor på webbformuläret

svarsalternativen Vet ej/vill ej svara. Detta för att det krävs ett svar på frågan för att respondenten ska få rätt frågor i fortsättningen.

På många frågor kan man å andra sidan lämna sidan utan att lämna ett svar, vilket ska vara en pedagogisk lösning för att inte få uppgiftslämnaren att ge upp och avsluta uppgiftslämnandet.

Formulären inleds med frågor som är gemensamma för alla. Därefter följer formulären olika vägar beroende på vad respondenten svarat i filterfrågorna om hushållets bostad.

I frågeformuläret för telefonintervju finns inbyggda kontroller för att undvika felaktiga svar. Det finns rimlighetskontroller, exempelvis för antalet rum som rimligtvis inte kan överstiga 14, och logiska kontroller, då till exempel utgiften för uppvärmning sätts i relation till bostadsarean.

Om uppgiftslämnaren uppger ett svar utanför kontrollgränsen kommer det under intervjun en uppmaning till intervjuaren att stämma av svaret med uppgiftslämnaren och eventuellt ändra svaret eller lämna en kommentar om att det är korrekt. I webbformuläret finns inte samma omfattning av kontroller, dels för att tekniken inte tillåter det och dels för att inte ifrågasätta uppgiftslämnaren i så stor omfattning, eftersom uppgiftslämnaren inte har stöd av en intervjuare och kanske istället avbryter uppgiftslämnandet.

Uppgiftslämnare som inte kan genomföra intervjun på svenska erbjuds tolkintervjuer på ett språk de behärskar bättre. Formuläret finns inte på annat språk än svenska varken för webb eller för telefonintervju.

Det är den person som bäst känner till hushållets utgifter som uppmanas svara på undersökningen. Den personen kan vara vem som helst i hushållet men det kan även vara en person utanför hushållet.

Uppgifter som inhämtas från register samlas in per individ, för de individer som, enligt uppgiftslämnaren, ingår i kosthushållet. Belopp, till exempel disponibel inkomst, summeras sedan för samtliga individer i kosthushållet till en disponibel inkomst för kosthushållet.

Information om de slutliga observationsvariablerna och statistikens detaljerade innehåll finns på SCB:s webbplats. Där beskrivs alla variabler och värdemängder m.m. Dokumentationen finns på www.metadata.scb.se under *Hushållens boendeutgifter (BUT)*.

Det går även i Kvalitetsdeklarationen för Hushållens boendeutgifter hitta information om observationsvariablerna.

2.4.3 Bortfallsuppföljning

Det har tidigare nämnts att insamlingen sker i tre undersökningsomgångar, en för varje upplåtelseform. Efter varje omgång beräknas objektsbortfallet per stratum. Om svarsandelarna är liknande för fler strata beräknas också svarandelar för olika undergrupper. Objekt i stratum/grupper med liten svarsandel kontaktas igen i en bortfallsuppföljning.

2.5 Bearbetningar

För att kunna beräkna en fullständig boendeutgift för varje hushåll behövs uppgifter om alla delar i boendeutgiften. Det förekommer dock att det saknas uppgifter på vissa frågor, så kallat partiellt bortfall. Det är de fall då hushållet avstått från att svara, antingen för att man inte vet svaret eller inte vill lämna det. I andra fall kan svar på frågor behöva korrigeras då svaret är orimligt eller ologiskt jämfört med genomsnitt och/eller andra svar från hushållet.

Imputering användes för att undvika att en betydande mängd av objekten inte skulle kunna användas som statistikunderlag.

Uppgifter som är aktuella för imputering kan delas in i tre typer; när det saknas

- ett ja- eller nej-svar på frågor om huruvida hushållet har haft en viss utgift
- ett belopp
- bakgrundsinformation om bostaden som till exempel bostadens storlek i kvadratmeter eller antal rum eller förekomst av kök.

Den första typen imputeras oftast med hjälp av svaren från de hushåll som har besvarat respektive fråga. Det innebär att man imputerar samma fördelning över ja/nej i det partiella bortfallet som bland svaren på frågan.

För variabeln om man har lån på bostaden finns dessutom en möjlighet att använda en kontrolluppgift som Skatteverket använder för beräkning av ränteavdrag.

För den andra typen, det vill säga när det saknas belopp, finns möjlighet att använda sig av olika modeller. Ett sätt att imputera ett belopp är att ta hjälp av en regressionsmodell. Värdet på en variabel hos ett hushåll förklaras då av förekomst och storlek på andra av hushållets variabler. Exempelvis beror utgiften för olika uppvärmningssätt på hur stor bostaden är, hur många hushållsmedlemmar det är, om det finns utgift för flera uppvärmningssätt och hur stor inkomst hushållet har. Utgiften för underhåll/reparation och om- och tillbyggnad förklaras av uppgifter

som storlek på ROT-avdrag och inkomst, bostadens ålder och boenderegion.

För vissa beloppsvariabler är registeruppgifter användbara för imputering med någon typ av beräkning. Registeruppgifter om ränteutgift och ROT-avdrag kan innehålla uppgifter som inte har med bostaden att göra. Till exempel kan hushållet ha ränteutgifter för annat än bostadslån, eller ROT-avdrag för en annan fastighet som till exempel sommarbostad. Ränteutgiften från intervjun är alltså en andel av ränteutgiften enligt register. Hur stor den andelen är räknas ut med hjälp av de hushåll som har svar och överförs sedan på de hushåll som inte har svar.

För den tredje typen, bakgrundsvariablerna om bostaden, som antal rum och bostadsarea, används relativt ofta registeruppgifter om den bostad där hushållet är folkbokfört. Det är dock inte alltid det finns en sådan uppgift eller att den uppgiften verkar användbar i förhållande till andra svar. I de fallen görs en beräkning med hjälp av svaren från andra hushåll.

Det senare sättet används också för uppgifter om vilka hushåll som har bott i bostaden hela året, vilka som har förstahandskontakt på sin bostad och vilka som har hyresfria månader under sommaren.

Ett annat sätt att imputera belopp, är medelvärdesimputering då medelvärdet för den grupp som har belopp används för den grupp som saknar belopp. Medelvärdesimputering används för variabler där annan imputering är olämplig eller omöjlig, exempelvis görs det för sotning och alternativet "annan uppvärmning" för ägda småhus.

Partiellt bortfall kompenseras alltså med hjälp av imputering. För objektsbortfall görs uppräknings från de svarande samt kalibrering i samband med estimation, se avsnitt 2.7.

2.6 Granskning

De insamlade uppgifterna granskas under insamlingen, efter avslutad insamling samt i aggregerad form. Inga återkontakter tas med uppgiftslämnare för att komplettera lämnade uppgifter.

2.6.1 Granskning under insamlingen

I samband med insamlingen genomförs maskinella kontroller av logiska samband och av rimligheten i svaren. Det finns fler kontroller i intervjun än i webbenkäten bland annat eftersom tekniken begränsar användningen av kontroller i webbenkäten.

2.6.2 Granskning av mikrodata

Efter avslutad intervju sker ett antal kontroller av materialet. Bland annat stäms de insamlade uppgifterna av mot uppgifter från administrativa register, vilket ibland resulterar i ändringar av

insamlade uppgifter. SCB:s befintliga statistikregister används om möjligt för hjälp vid imputering vid partiellt bortfall, se avsnitt 2.5. Om en uppgift inte kan hämtas via register görs någon form av regressions- eller medelvärdesimputering.

Det görs även en del manuella korrigeringar. Ett exempel är då en uppgift har lämnats i fel format; " 1,2 miljoner" ändras till "1 200 000".

2.6.3 Granskning av makrodata

Eftersom många totaler och deltotaler återkommer i flera av de tabeller som tas fram och publiceras, kan belopp och antalsuppgifter stämmas av och jämföras mellan tabellerna.

Kontroller görs även mellan årgångar för att kontrollera rimligheten av värdena. Statistiken kan jämföras med tabeller för tidigare år från Hushållens ekonomi (HEK), men det ska göras med försiktighet eftersom det finns olikheter mellan undersökningarna som kan ge skillnader i statistiken.

2.6.4 Granskning av redovisning

Inför publicering granskas samtliga delar av materialet efter laddning i SCB:s webbpubliceringsverktyg och efter laddning i statistikdatabasen.

SCB kontrollerar att alla tabeller och diagram finns med och att ingen av dem är tom eller innehåller obegripliga värden, till exempel interna koder. Rubriker och förklaringar till tabeller och diagram granskas så att de är korrekta. Man kontrollerar också att överensstämmelse råder där samma siffervärde eller text används på flera ställen.

Det sker även en kontroll att data och metadata ser riktiga ut efter publiceringen på webbplatsen. Det görs genom den externa Statistikdatabasen på SCB:s webbplats.

2.7 Skattningsförfarande

2.7.1 Principer och antaganden

För att skatta olika målstorheter i undersökningen används en modellassisterad estimator (GREG-estimator) där olika typer av hjälpinformation används för att kompensera för objektsbortfall. Eftersom ett närverksurval används måste ingående vikter justeras utifrån hushållssammansättningen för varje svarsobjekt.

För att öka möjligheten till jämförelse mellan olika hushåll används en KE-skala för att räkna om individer till konsumtionsenheter (KE). Skattningar görs sedan per KE vilka är jämförbara mellan olika hushållstyper.

För att ytterligare öka jämförbarheten används helårshushåll. Helårshushåll utgörs av de personer som var folkbokförda vid såväl årets början som dess slut. Vidare redovisas endast hushåll med *äganderätt, bostadsrätt och hyresrätt i första hand*. Hushåll i *andelslägenhet* eller *egen hyresfastighet* ingår inte i redovisningen, då deras inkomst- och utgiftsförhållanden inte är jämförbara med övriga hushåll. Detsamma gäller hushåll som inte kan särskilja sina boendeutgifter från utgifter för näringsverksamhet som exempelvis jordbruksverksamhet. Hushåll som under referensåret flyttat in i bostad med äganderätt eller bostadsrätt har ingen fullständig boendeutgift och redovisas därför inte i statistiken.

2.7.2 Skattningsförfarande för målstorheter

Skattningsförfarandet för till exempel boendekostnaden är en skattning av en total medan boendekostnaden per KE är en kvotskattning. För att skatta en total ges alla svarande en vikt. Deras svar multipliceras sedan med vikten och summan av alla produkter blir punktskattningen. För att bestämma de svarandes vikt utgår man ifrån designvikten och justerar för hushållssammansättningen. Sedan görs en korrigering för bortfallet med hjälp av kalibrering av vikterna utifrån vald hjälpinformation.

Hur skattning med en GREG-estimator går till finns beskrivet i *Estimation in the Presence of Nonresponse and Frame Imperfection*¹. För den intresserade följer här en beskrivning av skattningsförfarandet som används i undersökningen.

Designvikten d_i för individ i bestäms av N_h / n_h , där N_h är antalet valbara personer och n_h är antal utvalda personer för stratum h . Efter insamlingen skapas en hushållsvikt utifrån de individer som ingår i hushållet och deras designvikt. Hushållsvikten d_k för hushåll k bestäms genom $\sum_{i \in k} d_i$. Genom att utnyttja hjälpinformation kan vi till stor del korrigera för bortfall. Genom att bilda en hjälpvektor $\mathbf{x}_k$, som anger till vilka kategorier av valda hjälpvariabler som hushåll k tillhör. Från RTB och IoT framställer vi hjälptotalerna $\sum_{U_d} \mathbf{x}_k$.

---

¹ Lundström, S., & Särndal, C.-E. (2001). *Estimation in the Presence of Nonresponse and Frame Imperfection*. Stockholm: Statistics Sweden.

Vi utnyttjar denna hjälpinformation vid estimationen. Estimatoren för en total Y_d har då följande utseende:

$$\hat{Y}_{wd} = \sum_r d_k^* g_k y_{dk}$$

där

$$d_k^* = d_k \cdot f_k \quad \text{för } k \in r,$$

så att d_k = hushållsvikt

f_k = bortfallsvikten

g_k = justeringsfaktor som baseras på hjälpinformationen

och

$$g_k = 1 + \left(\sum_U \mathbf{x}_k - \sum_r d_k^* \mathbf{x}_k \right) \left(\sum_r d_k^* \mathbf{x}_k \mathbf{x}_k' \right)^{-1} \mathbf{x}_k$$

2.7.3 Skattningsförfarande för tillförlitlighet

Konfidensintervallen är beräknade enligt en metod som i 95 procent täcker in det sanna värdet och beräknas enligt formeln

$$\text{punktskattning} \pm 1,96 * (\text{skattning av estimatorns medelfel})$$

där såväl punkt- som medelfelsskattning beräknas med hjälp av ett av SCB egenutvecklat program, ETOS2.

2.7.4 Röjandekontroll

Röjanderisken i Hushållens boendeutgifter bedöms som mycket liten till obefintlig då det är en urvalsundersökning med små urvalsfraktioner. Dessutom är bortfallet inte oväsentligt vilket ytterligare minskar risken för röjande. Värden som baseras på färre än 30 observationer redovisas inte eftersom ett så litet antal observationer ger osäkra skattningar. Även om detta inte görs för att undvika röjande bidrar det ytterligare till en minskad risk för röjande. Ytterligare åtgärder för att minska risken för röjande anses inte nödvändiga.

3 Genomförande

3.1 Kvantitativ information

Ramen bestod av 7 818 097 individer.

Urvalet var 17 000 individer. Objektbortfallet uppgick till 48 procent.

Urvalspersonerna bildade 16 535 hushåll efter hantering av övertäckning och dubbletthushåll. Det totala antalet personer i dessa hushåll uppgick till 40 722.

I tabellen nedan framgår aktuellt års stratum och stratumstorlekar.

Hushållstyp	Boendeform	Antal i urval
Ensamstående 18- år, utan barn	hyresrätt	1600
	bostadsrätt	1800
	äganderätt	1300
Sammanboende 18- år, utan barn	hyresrätt	1000
	bostadsrätt	1200
	äganderätt	1400
Ensamstående 18- år, med barn under 20 år	hyresrätt	1000
	bostadsrätt	800
	äganderätt	800
Sammanboende 18- år, med barn under 20 år	hyresrätt	1300
	bostadsrätt	1200
	äganderätt	2200
Övriga hushåll 18- år	hyresrätt	400
	bostadsrätt	400
	äganderätt	600

I tabellen nedan visas vilka hjälpvariabler som har använts vid kalibrering. För att kalibrera upp till delpopulationstotaler har samtliga variabler använts, medan boarea och förvärvsinkomst har används till att kalibrera upp till total boarea och total förvärvsinkomst för hela populationen.

Hjälpvariabel (antal grupper)	Populations- total	Totalt- värde
Åldersklass (11)	X	
Kön (2)	X	
Boendeform (6)	X	
Boarea (6)	X	X
Fastighetens värdeår (7)	X	
H-region (7)	X	
Förvärvsinkomst (6)	X	X
Familjetyp (9)	X	
Födelseland (6)	X	

3.2 Avvikelser från undersökningsdesignen

För att få en kostnadseffektiv insamling, var planen att under pågående insamling rikta fokus mot de grupper där svarsfrekvensen inte nått upp till önskad nivå. Detta skulle göras genom att "stänga" de grupper som uppnått önskad svarsnivå. Designen fungerade inte i praktiken eftersom det endast var ett litet antal grupper som nådde önskvärd svarsnivå. Istället gjordes en något förlängd insamling utan att den riktades mot någon speciell grupp.

I slutskedet av insamlingsperioden drog telefoninsamlingen ut på tiden. För att inte tiden mellan att hushållen kontaktats via post till dess att någon kunde ringa dem skulle bli för lång, skickades det ut ett extra informationsbrev till de hushåll som ännu inte svarat i den pågående omgången.

STATISTIKENS FRAMSTÄLLNING

Befolkningsstatistik

Ämnesområde

Befolkning

Statistikområde

Befolkningens sammansättning
Befolkningens storlek och förändringar
Invandring och asylsökande

Produktkod

BE0101

Referenstid

Den sista dagen varje månad under 2017 (befolkningens sammansättning och storlek)

Månad, kvartal, halvår och kvartal 1-3, 2017 (befolkningens förändringar)

Månad 2017 (nyttillkomna asylsökande)

Kontaktuppgifter

Statistikansvarig myndighet	Statistiska centralbyrån (SCB)
Kontaktinformation	Befolkningsstatistik
E-post	befolkningsstatistik@scb.se
Telefon	010-479 50 00 (Statistikservice)

Innehåll

1	Statistikens sammanhang.....	3
2	Undersökningsdesign	3
2.1	Målstorheter	3
2.2	Ramförfarande	4
2.3	Förfaranden för urval och uteslutning	4
2.4	Insamlingsförfarande.....	4
2.4.1	Datainsamlingsmetoder	4
2.4.2	Mätning.....	5
2.4.3	Bortfallsuppföljning	6
2.5	Bearbetningar.....	6
2.6	Granskning.....	6
2.6.1	Granskning under insamlingen	6
2.6.2	Granskning av mikrodata	6
2.6.3	Granskning av makrodata	7
2.6.4	Granskning av redovisning	7
2.7	Skattningsförfarande	7
2.7.1	Principer och antaganden	7
2.7.2	Skattningsförfarande för målstorheter.....	7
2.7.3	Skattningsförfarande för tillförlitlighet.....	9
2.7.4	Röjandekontroll	9
3	Genomförande	10
3.1	Kvantitativ information.....	10
3.2	Avvikelser från undersökningsdesignen	10

1 Statistikens sammanhang

Befolkningsstatistiken beskriver storlek, förändring och sammansättning hos Sveriges befolkning. Befolkningstotal fördelad efter kön och ålder i län och kommuner är exempel på befolkningsstatistik. Statistiken över befolkningsförändringar beskriver flyttningar, födda, döda, giftermål, skilsmässor samt in- och utvandring. Befolkningsstatistiken omfattar även statistik om hushåll och om asylsökande personer.

Befolkningsstatistiken bygger på registeruppgifter och administrativa data. Statistiken om personer och om hushåll baseras på uppgifter från Skatteverkets folkbokföring. Statistiken om asylsökande baseras på administrativa uppgifter från Migrationsverket.

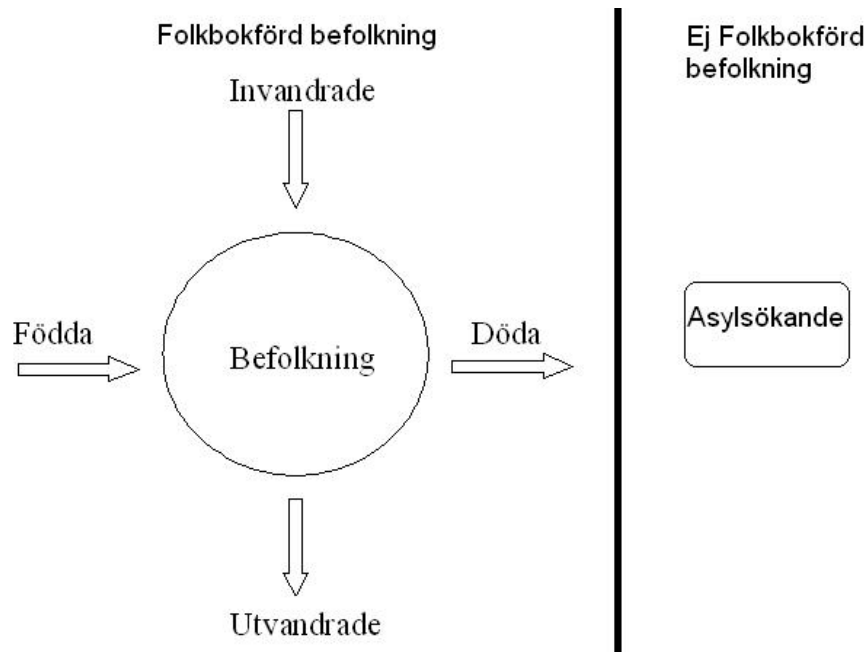
I detta dokument beskrivs översiktligt design och genomförande av Befolkningsstatistiken. Dokumentet kompletterar *kvalitetsdeklarationen* för Befolkningsstatistiken som finns tillgänglig på www.scb.se/BE0101 under rubriken *Dokumentation*.

2 Undersökningsdesign

2.1 Målstorheter

De statistiska målstorheterna i befolkningsstatistiken är summor, medelvärden och demografiska mått som sammanfattar demografiska egenskaper hos personerna och hushållen i Sveriges befolkning samt demografiska händelser som påverkar befolkningen. Med demografiska egenskaper avses till exempel ålder, civilstånd och kön. De demografiska händelserna är till exempel invandring, utvandring, och död.

Exempel på demografiska mått som används i befolkningsstatistiken är medellivslängd, summerad fruktsamhet och dödstal.

Mer detaljerad information om befolkningsstatistikens målstorheter finns i kvalitetsdeklarationen.

2.2 Ramförfarande

Ramen för Befolkningsstatistikens statistik om personer och hushåll i Sveriges befolkning är registret över totalbefolkningen (RTB). De objekt för vilka variabelvärden observeras är poster i RTB där varje post motsvarar en person. RTB är också uppgiftskälla för statistiken om personer och hushåll.

Ramen för statistiken om asylsökande är Migrationsverkets Centrala utlänningsdatabas (CUD). De objekt för vilka variabelvärden observeras är de poster i CUD som motsvarar asylsökande personer. CUD är också statistikens uppgiftskälla

2.3 Förfaranden för urval och uteslutning

Inget urval och ingen uteslutning förekommer i Befolkningsstatistiken.

2.4 Insamlingsförfarande

2.4.1 Datainsamlingsmetoder

Befolkningsstatistiken baseras på registeruppgifter. Här beskrivs kortfattat datainsamlingen för Registret över totalbefolkningen (RTB) samt insamlingen av uppgifter om asylsökande.

RTB uppdateras genom att data samlas in från Skatteverkets administrativa folkbokföringsuppgifter. Fem gånger i veckan (morgonen efter varje vardag) inkommer aviseringar om förändringar i folkbokföringen till SCB via SHS (en myndighetsgemensam tjänst för överföring av data mellan myndigheter). Aviseringarna innehåller uppgifter om personer som t.ex. fötts, avlidit, flyttat, bytt civilstånd, invandrat eller utvandrat.

Sedan 2011 ansvarar Lantmäteriet för ett lägenhetsregister som avser att innehålla alla bostadslägenheter i småhus och i flerbostadshus i Sverige. Skatteverket har i sin tur ansvar för att de som bor i flerbostadshus blir folkbokförda på lägenhet, i stället för som tidigare, på fastighet (för boende i småhus sammanfaller bostadslägenheten med fastigheten). Från och med 2011 får RTB via aviseringarna från Skatteverket in information på personnivå som kopplar personer till lägenheter i lägenhetsregistret.

Uppgifter om asylsökande levereras till SCB från Migrationsverket varje månad. Migrationsverket aggregerar själva antalet asylsökande per månad från Centrala utlänningsdatabasen efter några bakgrundsvariabler innan materialet skickas till SCB. Uppgifterna SCB tar emot är alltså inte mikrodata på personnivå.

2.4.2 Mätning

Skatteverket ansvarar för den svenska folkbokföringen och det är på Skatteverket som uppgifterna till folkbokföringsdatabasen samlas in och registreras. Uppgifterna kommer från olika aktörer i samhället. Till exempel kan rapportering till Skatteverket vara en del av arbetsuppgifterna för barnmorskor, vigselförrättare, domstolar och läkare. Vissa demografiska händelser måste privatpersoner själva anmäla till Skatteverket så som anmälan av namnet på ett nyfött barn, ändring av namn, flytt inom Sverige och flytt till och från Sverige. Som stöd för insamlingen och registreringen av data har skatteverket tagit fram en intern handbok.

Skatteverket arbetar löpande med att förbättra kvalitén hos uppgifterna i folkbokföringsdatabasen. Till exempel genomförde skatteverket 2012-2013 en analys av folkbokföringsfelet och dess konsekvenser med därtill hörande kostnader på samhällsnivå. Analysen omfattade täckningsproblematik såväl som personer som var folkbokförda på fel fastighet. Analysen används som kunskapsstöd och som hjälp att planera aktiviteter för att stärka kvalitén i folkbokföringen.

2.4.3 Bortfallsuppföljning

Eftersom Befolkningsstatistiken baseras på uppgifter som finns tillgängliga i undersökningens ram, så förekommer inget objektbortfall i egentlig mening. Däremot förekommer partiellt bortfall särskilt i den variabel som kopplar personer i Registret över totalbefolkningen till lägenheter i Lägenhetsregistret.

2.5 Bearbetningar

Partiellt bortfall i form av saknat värde på lägenhetsnyckeln imputeras. Utgående från relationsuppgifter i RTB skapas en RTB-familj runt personen som saknar lägenhetsnyckel, enligt ett uppsatt regelverk. Regelverket säger till exempel att

- personer som är gifta/registrerade partner med varandra och är folkbokförda på samma fastighet ingår i samma RTB-familj
- sambor som har gemensamt barn och är folkbokförda på samma fastighet ingår i samma RTB-familj.

Personen som saknar lägenhetsnyckel får nu samma lägenhetsnyckel som den person i RTB-familjen som antas stå honom eller henne närmast (och som har ett värde på lägenhetsnyckeln). Om ingen person i RTB-familjen har en lägenhetsnyckel konstrueras en fiktiv lägenhetsnyckel åt samtliga personer i familjen. Den fiktiva lägenhetsnyckeln motsvarar förstås ingen lägenhet i Lägenhetsregistret men den kan användas för att koppla samman personerna till ett hushåll i hushållsstatistiken.

2.6 Granskning

Granskning för Befolkningsstatistiken sker i flera led, först på Skatteverket, sedan i framställningen av Registret över totalbefolkningen (RTB) och till sist vid framtagandet av tabeller i Befolkningsstatistiken.

2.6.1 Granskning under insamlingen

Insamlingen av data från uppgiftslämnarna sker inom ramen för Skatteverkets folkbokföring och på Migrationsverket, se kvalitetsdeklarationen avsnitt 2.2.3 för mer information.

2.6.2 Granskning av mikrodata

Beredning och registrering av data till folkbokföringen sker vid Skattemyndighetens lokala kontor. Där genomförs både manuella och maskinella kontroller som kan ge upphov till rättelser och korrigeringar.

När uppgifterna aviserats till SCB granskas de på mikronivå innan de godkänns för inläggning i RTB:s slutliga observationsregister. Bland annat kontrolleras rimligheten i variabelvärden (ålder kan till

exempel inte vara negativ) och demografisk konsistens (en person som har avlidit kan till exempel inte ingå äktenskap).

2.6.3 Granskning av makrodata

När de slutliga observationsregistren är skapade granskas de på makronivå inom ramen för arbetet med RTB. Observationsregistren kontrolleras för fel i härledningar samt för demografisk konsistens på makronivå. Till exempel ska befolkningstotalen för den sista december år t återfås om födda och immigrerade under år t adderas till, och döda och emigrerade subtraheras från, befolkningstotalen år $t-1$. Om någon kontroll flaggar för att något ser konstigt ut undersöks det berörda mikromaterialet vilket oftast leder till en lösning. Granskningen av makrodata genomförs inför varje månadsregister som skapas.

2.6.4 Granskning av redovisning

Alla tabeller i Befolkningsstatistiken granskas, läggs ut på intern server, och granskas igen innan de publiceras. Granskningen genomförs genom att samma tabeller tas fram med parallella produktionskript.

2.7 Skattningsförfarande

2.7.1 Principer och antaganden

Befolkningsstatistiken bygger på uppgifter i register samt på administrativa data. Utgångspunkten för skattningsförfarandet är att datamaterialet är näst intill heltäckande vilket ska möjliggöra totalräkning av statistiken. I Befolkningsstatistikens kvalitetsdeklaration finns statistikens osäkerhetskällor beskrivna. Studier genomförs med jämna mellanrum för att uppskatta osäkerhetskällornas inverkan på statistiken men i dagsläget tas ingen direkt hänsyn till osäkerheten i skattningsförfarandet.

Flera av de demografiska mått som publiceras i befolkningsstatistiken bygger på modellantaganden.

2.7.2 Skattningsförfarande för målstorheter

Flera av befolkningsstatistikens huvudsakliga målstorheter är eller bygger på befolkningstotaler. Dessa skattas genom summering av det totala antalet aktuella registerposter i aktuell version av RTB.

Bostadshushåll i hushållsstatistiken skapas genom att personer med samma lägenhetsuppgift förs samman till samma hushåll

För att illustrera några av de demografiska mått som används visas nedan hur livslängdstabellen tas fram.

Medelfolkmängd: Medelfolkmängd är genomsnittet av folkmängden i början och i slutet på året. Medelfolkmängd används som riskpopulation vid beräkning av t.ex. dödsrisker. Följande formel används för beräkning av medelfolkmängd:

$$M = \frac{P_t + P_{t-1}}{2}$$

där P_t är folkmängden den 31/12 år t och P_{t-1} är folkmängden den 31/12 år t-1.

Dödsrisker: Vid framställning av livslängdstabellerna har följande formel använts för beräkning av de observerade dödsriskerna:

$$q_x^t = \frac{D_x^t}{M_x^t + d_x^t}$$

där D_x^t är antalet dödsfall bland x-åringar under perioden t, M_x^t är medelfolkmängden i åldern x år under perioden t och d_x^t är det antal döda x-åringar vilka under perioden t avlidit efter sin födelsedag.

För 0-åringar har dödsrisken bestämts enligt:

$$q_0^t = \frac{D_0^t}{F_t}$$

där F_t är antalet levande födda under perioden t.

I åldrarna 95 år och däröver har, de i livslängdstabellerna använda, dödsriskerna beräknats genom utjämning av observerade risker.

Beskrivning av den reviderade metoden finns i rapporten *Metodrapport Livslängdsprojektet* (SCB 2012-10-16).

För regionala tabeller, län och kommun, sker utjämningen från 90 års ålder och baseras på observerade risker i respektive län. Undantag görs för Storstäderna Stockholm, Göteborg och Malmö där utjämningen baseras på data från respektive kommun.

Den reviderade utjämningsmodellen används från och med 2012 och reviderade livslängdstabeller är publicerad för åren 2002-2006 (femårstabeller) samt 2006 (ettårstabeller) och framåt.

Återstående medellivslängd och kvarlevande: Livslängdstabellen är en demografisk tabell som visar dödligheten i en befolkning under en bestämd tidsperiod eller i en utpekad kohort. Det centrala måttet i livslängdstabellen är den återstående medellivslängden som till exempel anger hur lång tid 80 åriga kvinnor i genomsnitt har kvar att leva efter det att de har firat sina 80 årsdagar.

Livslängdstabellen är ett resultat av ett "skrivbordsexperiment" som utförs på de observerade dödsriskerna. Experimentet utgår från scenariot att 100 000 pojkar och 100 000 flickor föds samtidigt. Dessa

individer följs sedan genom hela deras "levnad" där deras antal reduceras år för år med de för perioden observerade åldersspecifika tabell dödsriskerna. Skrivbordsexperimentet fortgår fram till dess att ingen finns kvar. Från det härigenom framsimulerade datamaterialet kan återstående medellivslängder för samtliga åldrar beräknas

Med kvarlevande avses de individer bland 100 000 levande födda som vid aktuella dödsrisker beräknas uppnå åldern x år; de betecknas här l_x . Antalet 0-åringar bestäms till $l_0=100\ 000$ och kvarlevande vid övriga åldersår beräknas på följande sätt:

$$l_x = l_{x-1}(1 - q_{x-1})$$

Den genomlevda tiden i en ettårs åldersklass beräknas först genom

$$L_x = \frac{l_x + l_{x+1}}{2}$$

Uttrycket gäller under antagandet att antalet dödsfall i en åldersklass är jämnt fördelat. Under första levnadsåret är detta antagande inte tillämpligt. Då gäller

$$L_0 = a_0 l_0 + (1 - a_0) l_1$$

där a_0 är medelåldern för dem som dör under första levnadsåret.

Den återstående medellivslängden utgörs av det antal år som i genomsnitt återstår att leva för en person i en viss bestämd ålder enligt den, vid tidpunkten för beräkningen, gällande dödligheten. Återstående medellivslängden vid födelsen kallas kortare för medellivslängden. Den återstående medellivslängden beräknas med uttrycket:

$$e_x = \frac{\sum_{i=x}^{\infty} L_i}{l_x}$$

2.7.3 Skattningsförfarande för tillförlitlighet

Ingen skattning av tillförlitligheten genomförs i Befolkningsstatistiken.

2.7.4 Röjandekontroll

Skade och röjanderisker i Befolkningsstatistiken bedöms först för statistiken på riksnivå och sedan för statistiken på läns och kommunnivå. Risknivåerna bedöms från fall till fall och där

<Datum för offentliggörande>

bedömningen är att röjandeskydd behövs sker detta framförallt genom att små redovisningsgrupper aggregeras till större. Prickningar av enskilda celler förekommer också men inte i så stor utsträckning.

3 Genomförande

3.1 Kvantitativ information

Ca 300 000 folkbokförda personer kan inte kopplas till en lägenhet. Mer information finns i kvalitetsdeklarationen.

Ett hushåll består av samtliga personer som är folkbokförda på samma lägenhet. Det finns dock ett bortfall på 2,1 procent av befolkningen där lägenhet saknas och tidigare har man inte kunnat skapa hushåll för dessa. Under hösten 2016 togs en metod fram som innebär att man imputerar hushåll med hjälp av uppgifter om folkbokföring på fastighet och relationer i RTB. På så sätt skapas hushåll för majoriteten av de ca 212 000 personer som saknar uppgift om lägenhet. Det är endast för ca 18 000 personer som är folkbokförda på de fiktiva fastigheterna *På kommunen skriven* och *Utan känd hemvist* samt "barnhushåll" (hushåll där samtliga boende är yngre än 16 år) som inget hushåll skapas.

3.2 Avvikelser från undersökningsdesignen

STATISTIKENS FRAMSTÄLLNING

Utrikeshandel med varor

Ämnesområde

Handel med varor och tjänster

Statistikområde

Utrikeshandel

Produktkod

HA0201

Referenstid

2017 månad

Kontaktuppgifter

Statistikansvarig myndighet	Statistiska centralbyrån (SCB)
Kontaktinformation	Utrikeshandel med varor
E-post	utrikeshandel@scb.se
Telefon	010-479 50 00 (Statistikservice)

Innehåll

1	Statistikens sammanhang.....	3
2	Undersökningsdesign	3
2.1	Målstorheter	3
2.2	Ramförfarande	3
2.3	Förfaranden för urval och uteslutning	4
2.3.1	Urvalsförfarande.....	4
2.3.2	Uteslutning från insamling (cut-off)	4
2.4	Insamlingsförfarande.....	5
2.4.1	Datainsamlingsmetoder	5
2.4.2	Mätning.....	7
2.4.3	Bortfallsuppföljning.....	8
2.5	Bearbetningar.....	9
2.6	Granskning.....	9
2.6.1	Granskning under insamlingen	10
2.6.2	Granskning av mikrodata	10
2.6.3	Granskning av makrodata.....	11
2.6.4	Granskning av redovisning	12
2.7	Skattningsförfarande	13
2.7.1	Principer och antaganden	13
2.7.2	Skattningsförfarande för målstorheter.....	13
2.7.3	Skattningsförfarande för tillförlitlighet.....	15
2.7.4	Röjandekontroll	15
3.	Genomförande	15
3.1	Kvantitativ information.....	15
3.2	Avvikelser från undersökningsdesignen	16

1 Statistikens sammanhang

Statistiken om utrikeshandel med varor bygger på uppgifter som SCB och Tullverket samlar in. Uppgifter avseende Sveriges varuhandel med andra EU-länder samlas in av SCB via undersökningen Intrastat. Uppgifter för Sveriges varuhandel med länder utanför EU (Extrastat) kommer från Tullverket och hämtas direkt från företagens import- och exportdeklarationer.

Vissa varor, som exempelvis elektricitet, kan vara svåra att fånga upp via Intrastat och Extrastat och samlas därför in via en separat undersökning kallad Särskilda varuförflyttningar.

I huvudsak insamlas och publiceras varje månad uppgifter om värde och kvantitet fördelade efter vara och land. Kvartalsvis publiceras även s.k. volymindex som redovisar värdeutvecklingen i fasta priser.

I detta dokument beskrivs upplägg och genomförande av de undersökningar som resulterar i statistik om Utrikeshandel med varor. Läs om statistikens kvalitet i kvalitetsdeklarationen som finns tillgänglig på www.scb.se/ha0201, under rubriken *Dokumentation*.

2 Undersökningsdesign

2.1 Målstorheter

De statistiska målstorheterna är i huvudsak summor och volymindex avseende månatlig export och import av varor. Statistikens målpopulation utgörs av de varor som passerar svensk gräns under referensmånaden. Med vara avses all lös egendom inklusive elektrisk ström. Målvariablerna är bl.a. varukoder enligt varuklassificeringen KN8, partnerland (export: bestämmelseland, import: avsändningsland) och statistiskt varuvärde med export värderad som free on board (fob) och import värderad som cost, insurance and freight (cif).

2.2 Ramförfarande

Observationsobjekt och uppgiftskällor

Observationsobjekten är i samtliga fall desamma som målobjekten, dvs. varor. För att ta reda på varornas värde, vikt och kvantitet kontaktas olika uppgiftskällor beroende på vilket land varorna kommer ifrån eller skickas till.

För den varuhandel som sker med länder utanför EU används Tullverket som uppgiftskälla. Uppgifterna samlas in via tulldeklarationer. För vidare information se 2.4.1.

För den varuhandel som sker med länder inom EU är uppgiftskällorna organisationer (juridiska enheter så som företag och myndigheter) eller privatpersoner.

Uppgiftskällorna för handeln både inom och utanför EU benämns för enkelhets skull fortsättningsvis som företag.

Undersökningarnas ramar

De ramar som används för att avgöra vilka företag som kan komma i fråga att delta ser olika ut varje månad. Detta beror på att företag löpande inkluderas respektive exkluderas från ramen. Ramarna för Intrastat, Extrastat och Särskilda varuförflyttningar skiljer sig åt och beskrivs närmare nedan.

Intrastat (varuhandel med EU-länder)

Ramen för Intrastat innehåller de företag som lämnar uppgifter om varuinköp från eller varuförsäljning till ett annat EU-land i en momsdeklaration till Skatteverket. Vilka företag som ska ingå i datainsamlingen bestäms av ett s.k. tröskelvärde, se avsnitt 2.3.2.

Extrastat (varuhandel med länder utanför EU)

Ramen för Extrastat innehåller de företag som via import- och exportdeklarationer lämnar uppgifter om sin varuhandel med länder utanför EU till Tullverket.

Särskilda varuförflyttningar (separat insamling)

Ramen för Särskilda varuförflyttningar innehåller de företag som via de separata insamlingarna nedan lämnar uppgifter om sin varuhandel inom och utom EU.

Ramen för varuområdet fartyg och flygplan baseras på uppgifter från Transportstyrelsens luftfarts- och sjöfartsregister medan ramen för elektricitet baseras på uppgifter från Svenska Kraftnät. Ramen för varor som levereras till fartyg och flygplan baseras på ett tidigare framtaget register av SCB och ramen för havsprodukter på uppgifter från Havs- och Vattenmyndigheten.

2.3 Förfaranden för urval och uteslutning

2.3.1 Urvalsförfarande

Inget urval görs.

2.3.2 Uteslutning från insamling (cut-off)

Intrastat (varuhandel med EU-länder)

Intrastat är en totalundersökning med cut-off-gräns, vilket innebär att de minsta företagen utesluts från datainsamling. Endast företag som har en årlig varuutförsel till EU om minst 4,5 miljoner kronor eller varuinförsel från övriga EU-länder om minst 9,0 miljoner kronor ingår i undersökningen. Dessa s.k. tröskelvärden baseras på en täckningsgrad som regleras av EU. Täckningsgraden bestämmer hur stor del av den totala handeln, mätt i värde, som ska samlas in och ligger 2017 på 97 procent för utförsel och 93 procent för införsel.

Uppgiftsskyldigheten baseras på uppgifter som hämtas från företagens momsdeklarationer. De uppgifter som används är värdet av varuförvärv från EU-länder (ruta 20) och värdet av varuleveranser till EU-länder (ruta 35). Dessa uppgifter summeras till ett löpande 12-månadersvärde.

Extrastat (varuhandel med länder utanför EU)

Extrastat är en totalundersökning, d.v.s. det samlas in uppgifter för samtliga företag i undersökningen.

Särskilda varuförflyttningar (separat insamling)

Särskilda varuförflyttningar är en totalundersökning, d.v.s. det samlas in uppgifter från samtliga företag med kända särskilda varuförflyttningar.

2.4 Insamlingsförfarande

2.4.1 Datainsamlingsmetoder

Uppgifter avseende utrikeshandel med varor samlas in genom SCB:s månadsundersökningar Intrastat och Särskilda varuförflyttningar. Därtill kommer månadsvisa uppgifter som SCB får från Tullverket. Insamlingen för de olika undersökningarna skiljer sig åt och redovisas därför separat nedan.

För volymindex används utrikeshandelsstatistikens framtagna data samt uppgifter om exportpris- och importprisutvecklingen som SCB:s enhet för prisstatistik samlar in och bearbetar.

Intrastat (varuhandel med EU-länder)

Data samlas in direkt från uppgiftsskyldiga företag i Intrastat via webbinsamling. Webbinsamling har flera fördelar: varukodssökning, kontrollerad navigering i formuläret och möjlighet till inbyggda kontroller. Detta kan minska mätfel och bidra till mindre partiellt bortfall. Kostnaden för att bearbeta inkomna uppgifter blir också lägre.

Uppgifter till Intrastat ska rapporteras per kalendermånad och vara SCB tillhanda senast den 10:e arbetsdagen efter rapporteringsmånadens utgång. Med rapporteringsmånad avses den månad under vilken varor tas emot (införsel) eller skickas (utförsel).

Inläsning av inkomna rapporter sker löpande. Varje inskickad rapport tilldelas en unik identifieringsvariabel som i sin tur består av olika varuposter. Från respektive varupost går att utläsa kombinationen organisationsnummer, tilläggsnummer, flöde, period, varukod, landskod och transaktionstyp.

Extrastat (varuhandel med länder utanför EU)

Administrativa data hämtas direkt från de import- och exportdeklarationer som företagen lämnar till Tullverket vid import

och export av varor. För mer information om hur rapporteringen till Tullverket går till, se Tullverkets webbplats (www.tullverket.se).

Inläsning av data från Tullverket sker två gånger per månad, runt den 17:e och 30:e i månaden.

Varje deklaration har av Tullverket tilldelats en unik identifieringsvariabel bestående av olika varuposter. Liksom för Intrastat kan man från respektive varupost utläsa kombinationen organisationsnummer, tilläggsnummer, flöde, period, varukod, landskod och transaktionstyp.

Särskilda varuflyttningar (separat insamling)

För denna separata insamling används till viss del registerdata, men även direktinsamling av data från företag görs. Nedan följer en kort beskrivning av hur datainsamlingen ser ut för respektive varuområde.

Fartyg

För varuområdet fartyg får SCB månadsvisa leveranser från Transportstyrelsen (Sjöfartsregistret). Leveransen innehåller kopior på dagboksanteckningar med uppgift om land, nyregistrering, avregistrering inklusive registerutdrag per berörd signaluppgift. De företag som utifrån uppgifterna ska ingå i undersökningen kontaktas för insamling.

Flygplan

För varuområdet flygplan får SCB månadsvisa leveranser från Transportstyrelsen (Luftfartsregistret). Leveransen innehåller information om ny- och avregistrerade flygplan. De företag som utifrån uppgifterna ska ingå i undersökningen kontaktas för insamling.

Elektricitet och gas

För varuområdet elektricitet får SCB månadsvisa leveranser från Svenska Kraftnät innehållandes uppgifter om införsel från eller utförsel till Finland, Danmark, Litauen, Polen och Tyskland samt import från eller export till Norge.

Data avseende naturgas i vätskeform (LNG) samlas månadsvis in via de formulär som skickas ut för varuområdena varor som levereras till fartyg och flygplan samt varor som levereras till och från offshore-anläggningar. Annan typ av gas samlas in via Intrastat och Extrastat.

Varor som levereras till fartyg och flygplan

Företag som har leveranser till utländska fartyg eller flygplan på svenskt territorium får varje månad ett frågeformulär från SCB. Leveranserna som SCB önskar information om avser förråd ombord (produkter för konsumtion och försäljning) och driftsförnödenheter (bränsle, olja och smörjmedel).

Varor som levereras till och från offshore-anläggningar

Företag som har leveranser till off shore-anläggningar utanför Sveriges territorium på internationellt vatten får varje månad ett frågeformulär från SCB. Leveranserna som SCB önskar information om avser varor som levereras till bemanningen på havsbaserade anläggningar eller för drift av motorer, maskiner eller annan utrustning för havsbaserade anläggningar.

Havsprodukter

För varuområdet havsprodukter får SCB månadsvisa leveranser från Havs- och Vattenmyndigheten innehållandes uppgifter om direktlandad fisk. Dessa uppgifter används idag endast som stödinformation och ingår inte i statistiken om Utrikeshandel med varor.

Industrianläggningar

För varuområdet industrianläggningar finns i vissa fall möjlighet att tillämpa förenklad rapportering av utförelse och införelse av industrianläggningar. Detta sker genom att ett uppgiftsskyldigt företag skickar en särskild ansökan till SCB som prövar ärendet. Förenklat uppgiftslämnande kan endast prövas för leveranser till en industrianläggning som ska uppföras eller återanvändas och kan inte beviljas för import från ett land utanför EU. Värdet måste även överstiga 30 miljoner kronor.

Uppgifter för samtliga varuområden ska rapporteras per kalendermånad och vara SCB tillhanda senast den 10:e arbetsdagen efter rapporteringsmånadens utgång. Med rapporteringsmånad avses den månad under vilken varor tas emot eller skickas.

Liksom för Intrastat sker inläsning av data löpande. Varje registrerad rapport tilldelas en unik identifieringsvariabel som i sin tur består av olika varuposter. Från respektive varupost går att utläsa kombinationen organisationsnummer, tilläggsnummer, flöde, period, varukod, landskod och transaktionstyp.

2.4.2 Mätning

Intrastat (varuhandel med EU-länder)

Insamlingen för Intrastat görs via elektroniska frågeformulär samt andra av SCB godkända programvaror. För rapportering används till största delen den specifika programvaran IDEP.web. Här kan varuposter registreras manuellt alternativt via en importfunktion som möjliggör inläsning av filer i olika format från företagens befintliga administrativa data (från t.ex. affärs-, ekonomi- och logistiksystem). För uppgiftslämnare med endast ett fåtal poster att rapportera används även SCB:s egna elektroniska insamlingsverktyg.

Rapportering görs separat för införelse och utförelse. I frågeformuläret finns inbyggda kontroller som bl.a. kontrollerar att valida varu- och

landskoder har använts. I IDEP.web finns även möjlighet att lämna värden i andra valutor än svenska kronor som då räknas om till SEK.

Observationsvariablerna för Intrastat är med ett undantag desamma som de målvariabler som beskrevs i avsnitt 2.1. Det som skiljer dem åt är att i Intrastat samlas fakturavärde in istället för statistiskt värde. Detta görs i syfte att hålla uppgiftslämnarbördan nere. Variablerna finns beskrivna i Statistikens detaljerade innehåll på SCB:s webbplats (MetaPlus).

Extrastat (varuhandel med länder utanför EU)

Insamlingen för Extrastat görs via tulldeklarationer. För mer information kring dessa deklarationer, se Tullverkets webbplats (www.tullverket.se).

För Extrastat är observationsvariablerna desamma som målvariablerna. I leveransen från Tullverket finns, förutom de variabler som används för produktion och publicering, även vissa bakgrundsvariabler som endast används som hjälpinformation vid skattningar eller särskilda undersökningar. Variablerna finns beskrivna i Statistikens detaljerade innehåll på SCB:s webbplats (MetaPlus).

Särskilda varuförflyttningar (separat insamling)

För varuområdena fartyg, flygplan, varor som levereras till fartyg och flygplan samt varor som levereras till och från offshore-anläggningar används förtryckta frågeformulär som SCB varje månad skickar ut till de företag som ingår i ramen.

Förtryckta frågeformulär används även för den förenklade rapporteringen avseende industrianläggningar. Inga utskick görs för varuområdena elektricitet och havsprodukter.

Eftersom endast formulär på papper används finns inga inbyggda kontroller.

Observationsvariablerna för Särskilda varuförflyttningar är desamma som målvariablerna med samma undantag som för Intrastat, att fakturavärde samlas in istället för statistiskt värde. Liksom för Extrastat finns vissa bakgrundsvariabler som endast används som hjälpinformation vid skattningar eller särskilda undersökningar.

2.4.3 Bortfallsuppföljning

Inför varje publicering följs bortfallet för både införsel och utförsel upp. Detta sker genom att ta fram uppgifter om antal bortfallsföretag, andel bortfallsföretag i procent och andel bortfall i värde. Detta görs för både den aktuella perioden och ackumulerat över året.

De bortfallsmål som eftersträvas att uppnå för Intrastat är ett maximalt bortfall vid första publiceringstillfället på 8,0 procent i ovägt svarsbortfall (andel företag) för både införsel och utförsel.

Motsvarande mål för det vägda svarsbortfallet (andel i värde) är 2,5 procent för införsel och 2,0 procent för utförsel. Om uppgifter saknas för stora företag får det en tydlig påverkan på det vägda svarsbortfallet eftersom en större andel av varuhandeln då måste skattas.

SCB arbetar löpande med att försöka minska bortfallet i Intrastat. Bland annat ges uppgiftslämnarna möjlighet att beställa en förpåminnelse för Intrastatrapportering. Det innebär att den som anmält sig till tjänsten ca 10 dagar innan sista svarsdatum får ett e-postmeddelande med en påminnelse om att det snart är dags att skicka in månadens Intrastatrapport.

2.5 Bearbetningar

Bortfall avser i detta avsnitt imputeringar vid ofullständig rapportering.

Intrastat (varuhandel med EU-länder)

I Intrastat justeras löpande objektsbortfall för företag. Detta sker genom olika statistiska metoder där bl.a. företagens uppgifter från momsdeklarationen används som hjälpinformation. För mer information om de olika skattningsförfarandena se avsnitt 2.7.

Inför varje publicering görs även en kompensation för partiell redovisning (ofullständiga rapporter). Med ofullständiga rapporter avses här företag som endast inkommit med delar av sin handel, alltså inte partiellt bortfall i form av t.ex. saknade varukoder. För att kunna upptäcka företag med misstänkt ofullständiga rapporter görs systematiska kontroller bl.a. genom företagsgranskning, se avsnitt 2.6.2. Även värden som redovisats i momsdeklarationen respektive Intrastat granskas för den aktuella perioden. För att kompensera för de ofullständiga rapporter som upptäckts i granskningen görs manuella tillägg av total införsel/utförsel för respektive företag och period.

Extrastat (varuhandel med länder utanför EU)

För data som kommer från Tullverket förutsätts inget bortfall förekomma och därför görs ingen bortfallskompensation för Extrastat.

Särskilda varuflyttningar (separat insamling)

För denna insamling görs ingen bortfallskompensation.

2.6 Granskning

Den stora volym data som samlas in och de många redovisningsgrupperna för Utrikeshandel med varor ställer höga krav på vilka värden som ska och kan kontrolleras. Att välja ut värden som påverkar den statistik som ska redovisas genomsyrar hela granskningsprocessen.

2.6.1 Granskning under insamlingen

Inläsning och maskinella dubblettkontroller för Intrastat sker löpande. För Extrastat sker detta i samband med de månadsvisa leveranserna som kommer från Tullverket. Registrering och inläsning av inkomna blanketter för Särskilda varuförflyttningar sker löpande. Även kontroller av att poster inte inkommit dubbelt i de ordinarie Intrastat- och Extrastatundersökningarna sker löpande för denna separata insamling.

Som tidigare nämnts i avsnitt 2.4.2 finns inbyggda kontroller i frågeformulären som bl.a. kontrollerar att valida varu- och landskoder har använts. Tanken med dessa kontroller är att uppgiftslämnaren redan vid inlämningstillfället ska göras uppmärksam på om det lämnade värdet avviker mycket mot vad som är "normalt" för den valda varukoden och därmed kunna rätta eventuella fel innan rapporten skickas in.

2.6.2 Granskning av mikrodata

Intrastat (varuhandel med EU-länder)

För Intrastat görs flera olika granskningar av mikrodata: företags-, pris- och momsgranskning. De olika delarna beskrivs nedan.

Företagsgranskning

I den löpande företagsgranskningen bedöms varje uppgiftslämnarens inrapporterade totalvärde separat. Om värdet är misstänkt och har potentiellt tillräckligt stor effekt på det som ska publiceras faller värdet ut på en granskningslista. Med uppgiftslämnare avses här ett organisationsnummers tilläggsnummer för ett visst flöde. Bedömningen baseras på ett fast gränsvärde, vilket innebär att antalet poster som faller ut under en månad kan variera. Granskningen är möjlig att göra när som helst i månaden, dvs. så snart ett företag har kommit in med en rapport går det att bedöma huruvida värdet behöver granskas eller inte.

Prisgranskning

I den prisgranskning som sker jämförs enhetspriser (t.ex. kilopris) med avseende på värde, vikt eller annan kvantitet. Alla nyinkomna poster tilldelas i granskningsprogrammet en poäng. Ju högre poäng det misstänkta värdet tilldelas desto högre prioritet har värdet att granskas. Poängen bestäms både av hur misstänkt en post är och bedömd effekt. Misstanken bestäms av hur mycket posten avviker från vad som rapporterats tidigare på liknande poster. Effekten bestäms av hur stor andel det misstänkta värdet utgör av det som ska publiceras på olika redovisningsnivåer.

Avstämning mellan Intrastat och momsdeklaration

En avstämning görs mellan de uppgifter som företagen lämnat i Intrastatredovisningen respektive i momsdeklarationen. De värden

som lämnas i momsdeklarationens ruta 20 (inköp av varor från ett annat EU-land) samt ruta 35 (försäljning av varor till ett annat EU-land) ska ungefärligt motsvara de värden som lämnas i Intrastat-rapporterna för införsel respektive utförsel. Om man vid granskning upptäcker stora skillnader mellan dessa värden kontaktas företaget för verifiering av uppgifterna. Detta för att kontrollera att det inte uppstått något fel i redovisningen till SCB eller Skatteverket.

Samgranskningen mellan de uppgifter som redovisats i Intrastat och i momsdeklarationen syftar, förutom att säkerställa att de uppgifter som lämnas i Intrastat värdemässigt stämmer överens med värdet på den faktiska införseln från och utförseln till andra EU-länder, även till att kontrollera att rätt handel mäts i undersökningen. Det vill säga att företagen inte felaktigt rapporterar handel utanför EU eller missar att redovisa handel med andra EU-länder i Intrastat. Denna granskning är extra viktig då de uppgifter som lämnats i momsdeklarationen ofta används vid skattningar av bortfall, se avsnitt 2.7.

Extrastat (varuhandel med länder utanför EU)

Data granskas på mikronivå hos Tullverket innan den skickas till SCB. Denna granskning görs i princip på samma sätt som tidigare beskrivits för prisgranskningen i Intrastat. Viss övergripande mikrogranskning av Extrastatdata görs även på SCB. Dels granskas de 20 värdemässigt största varuposterna på KN8-nivå för import respektive export för den aktuella redovisningsmånaden och dels granskas kritiska poster som anses ha stor effekt på den statistik som ska publiceras. I de fall varuposter upptäcks som misstänks vara felaktiga kontaktas Tullverket för kontroll av dessa.

Särskilda varuförflyttningar (separat insamling)

Data granskas på mikronivå i samband med att registrering av inkomna uppgifter sker. Granskningen sker på KN8-nivå och fokus ligger främst på avvikande värden. Som hjälp vid granskningen används tidigare insamlad data, s.k. historikdata. Även rimlighetsbedömningar görs med hjälp av framräknade enhetspriser. Om något ser avvikande ut kontaktas uppgiftslämnaren för kontroll.

2.6.3 Granskning av makrodata

Granskning av inkommen data på makronivå

Inför varje publicering görs en makrogranskning på land- och aggregerad varugrupsnivå (KN2, KN4) för både Intrastat och Extrastat. De granskningslistor som tas fram innehåller värden för den aktuella månaden samt tolv månader bakåt. De månader som ska granskas är den månad som ska publiceras för första gången och de föregående månader som ska revideras.

Samtliga granskningslistor (land, KN2, KN4) innehåller uppgifter om vikt, annan kvantitet, värde, kilopris och kvantitetspris. De värden

som faller ut som avvikande på listan (t.ex. hög vikt eller lågt värde) kontrolleras. Genom att även värden för tidigare referensmånader finns med på listan ges möjlighet att se eventuella säsongmönster. Vid misstänkta fel i lämnade uppgifter kontaktas uppgiftslämnaren för eventuella korrigeringar.

2.6.3.2 Granskning av data efter kompensation

Efter avslutad granskning enligt ovan görs en publiceringskörning, vilket innebär att data vid en viss given tidpunkt sammanställs. Varje specifik körning tilldelas ett unikt publiceringsid och innehåller data för de tre senaste kalenderåren.

Under publiceringskörningen sammanställs data från Intrastat och Extrastat och tabeller uppdateras med ny data. I detta steg görs även skattningar av Intrastatdata. Detta sker via en separat bortfallsapplikation och består i stora drag av följande:

- granskning av inlästa värden från momsdeklarationen för Intrastatföretag som är objekts- eller täckningsbortfall
- skattning efter val av lämplig imputeringsmetod för varje bortfallsföretags totala Intrastathandel (införsel och utförsel)
- fördelning av skattade värden på varor och länder
- omräkning av fakturavärde till statistiskt värde.
- granskning av skattade värden på varor och länder
- framtagning av statistikvärden för uppföljning
- uppdatering av diverse register och tabeller.

Tanken med den granskning som sker av inlästa värden från momsdeklarationen är att misstänkt höga eller låga värden ska kunna justeras direkt under produktionsarbetet för att undvika att dessa sedan används i skattningsförfarandet. För att se hur skattningarna har fallit ut granskas bl.a. bortfallsskattade värden på mikronivå för de värdemässigt största företagen. Även viss granskning av bortfallsskattade värden på makronivå görs, bl.a. genom att för olika varunivåer studera andel skattad handel kombinerad med land. Även en granskning av de största bortfallsskattade värdena på KN8-nivå görs för att säkerställa att inga skattningar genererar extremvärden på denna nivå.

2.6.4 Granskning av redovisning

Innan arbetet med att uppdatera de tabeller och diagram som finns tillgängliga via SCB:s webbplats, www.scb.se/ha0201, tar vid, sker en slutgranskning på land- och varugrupsnivå. I samband med denna granskning görs även jämförelser mellan månadsutfallet och utfallet från den preliminära snabbstatistiken som en månad tidigare har tagits fram för samma månad. För Intrastat tas även uppgifter om periodens vägda och ovägda bortfall fram.

2.7 Skattningsförfarande

2.7.1 Principer och antaganden

En modellbaserad estimator används, varvid modellantaganden görs främst enligt nedan.

Omräkning från fakturerat värde till statistiskt värde

För att ta fram de omräkningsfaktorer som behövs för Intrastat och Särskilda varuförflyttningar görs en särskild undersökning ungefär var femte år, se avsnitt 2.7.2. Relationen mellan fakturerat värde och statistiskt värde för vara och land beräknas och används sedan under antagandet att denna relation gäller under kommande femårsperiod.

Skattning av varuhandeln under tröskelvärdet

För varuhandeln som ligger under tröskelvärdet i Intrastat används det värde som lämnats i momsdeklarationen hos Skatteverket för den totala handelsnivån för utförseln och för införseln. Dock behövs en kompensation för att all data ännu inte kommit in till Skatteverket för gällande referensperiod. Med utgångspunkt från föregående års nivå görs en framskrivning.

För att fördela ut värdet på varugrupp och land så används handelsstrukturer hos liknande företag med insamlad varuhandel – ett antagande om likhet.

Imputering av varuhandel för objektsbortfall

För ett företag som är objektsbortfall används det totala värdet enligt momsdeklarationen. Detta värde fördelas ut på varugrupp och land enligt tidigare insamlade data från företaget (handelsmönstret antas oförändrat) eller om sådan inte finns handelsstruktur hos liknande företag. Se avsnitt 2.7.2.

Snabbstatistiken (handelsnettot)

Skattningsförfarandet i snabbstatistiken för den aktuella perioden (t) utgår från storleken på varuhandeln två månader bakåt i tiden (t-2). Detta grundvärde multipliceras med ett utvecklingstal som beräknas från de företag som lämnat in värden för båda perioderna t och t-2. Det innebär att de företag som lämnat in uppgifter för period t och t-2 antas vara representativa för de företag som ännu inte lämnat in uppgifter för båda perioderna t och t-2.

2.7.2 Skattningsförfarande för målstorheter

Skattningarna av målstorheterna utgår från andra skattningar enligt nedan. När dessa är gjorda beräknas summor per redovisningsgrupp.

Skattning av statistiskt värde från fakturavärde

Omräkningsfaktorerna bygger på en särskild undersökning om statistiskt värde som enligt rekommendation från EU bör genomföras ungefär vart femte år. Undersökningen avser dels en cut-off-del där

de största företagen (med 70 procent av värdet) har lagstadgad uppgiftslämnarplikt, dels en kompletterande del avseende medelstora och mindre företag som är uppgiftsskyldiga i Intrastat. Den kompletterande delen genomförs för ett urval på frivillig basis.

Syftet med denna undersökning är att skatta omräkningsfaktorer för varje möjlig kombination av KN8 och land, med det uttryckliga kravet att täcka in så mycket av det totala handelsvärdet och varukoderna (KN8) som möjligt. Urvalet består av ett totalurval av de värdemässigt största uppgiftslämnarna och ett stratifierat slumpmässigt urval av de värdemässigt mellanstora/mindre företagen. Data samlas in för både fakturerat och statistiskt värde för respektive KN8-grupp och land. Uppgifterna används sedan för att skapa omräkningsfaktorerna.

Skattning för bortfall

För att kompensera för objektsbortfallet i Intrastat används fem olika imputeringsmetoder. För att empiriskt pröva hur bra de olika imputeringsmetoderna fungerar på företagsnivå beräknas skattningar för sex månader före den aktuella perioden. Dessa skattningar jämförs sedan mot rapporterade värden för samma månader. Den skattningsmetod som ger den minsta absoluta medeldifferensen (medelvärde av de absoluta differenserna mellan skattat värde och rapporterat värde över månaderna) väljs sedan för aktuell period. Skattningarna för de sex månaderna före den aktuella månaden görs på samma sätt. Om det finns ett tidigare manuellt imputerat värde väljs alltid detta värde.

Säsongrensning

Rensning för säsongeffekter sker genom användning av metoden X-12-ARIMA som är ett fastställt standardverktyg på SCB för säsongrensning. Eftersom utrikeshandel med varor innefattar stora mängder tidsserier görs säsongrensning endast för en mindre mängd särskilt utvalda tidsserier. För snabbstatistiken redovisas den underliggande trenden även den identifierad genom X-12-ARIMA.

Volymindex och värdeindex

För att kunna beräkna varuexportens och varuimportens utveckling av varors värde i fasta priser (volymutveckling) rensas för prisförändringar med hjälp av Producentprisindexstatistiken (PPI). Detta görs för varje KN8-grupp. Om koppling saknas för en viss KN8-grupp görs istället en koppling på en grövre varugrupsnivå.

I beräkningen av varuexportens och varuimportens utveckling av varors värde i fasta priser (volymutveckling), jämförs först det aktuella kvartalet uppräknat till helårsnivå med närmast föregående helår, enligt Laspeyres formel. I nästa steg beräknas ett kedjeindex där de tidigare länkarna jämför ett helår med föregående helår. År 2000 är basår.

Ett kedjeindex beräknas för värde på samma sätt som för volym-index.

2.7.3 Skattningsförfarande för tillförlitlighet

Inför varje månadspublicering beräknas ett mått på revideringarnas storlek. Detta mått tas fram genom att jämföra de värden som tagits fram i den preliminära statistiken med de detaljerade uppgifterna som publiceras en månad senare. Målsättningen är att merparten av avvikelserna ska ligga inom intervallet -2 miljarder till +1 miljard kronor för både import och export.

2.7.4 Röjandekontroll

För hantering av sekretesskydd vid publiceringen av uppgifter om utrikeshandel med varor tillämpas s.k. passiv sekretess. Detta innebär att SCB prövar inskränkt publicering av detaljerade varu- och land-uppgifter först efter att ett företag själv har begärt detta.

Vid framställning av regionalt indelad utrikeshandelsstatistik för varor (vid uppdrag) används standardprogramvaran Tau-Argus för röjandekontroll.

3. Genomförande

3.1 Kvantitativ information

Det som är kännetecknande för utrikeshandelsstatistiken med varor är dess detaljrikedom. Dagens varunomenklatur innehåller drygt 9000 varukoder och landnomenklaturen nästan 250 länder. Det innebär som mest drygt två miljoner redovisade statistikuppgifter varje månad.

Revidering

Merparten (ca 95 procent) av avvikelserna mellan den preliminära statistiken och det senare utfallet (då de detaljerade uppgifterna publiceras en månad senare) ligger inom intervallet -2 miljarder till +1 miljard kronor för både import och export.

Intrastat (varuhandel med EU-länder)

Den årliga Intrastatpopulationen (införsel och utförsel) uppgick till ca 10 100 uppgiftsskyldiga företag under 2016. Under samma period fanns ca 106 000 företag som hamnade under cut-off-gränsen. Dessa företag behövde därmed inte lämna några uppgifter till Intrastat trots att de haft handel med andra EU-länder.

Bortfallskompensationen för Intrastat utgjorde under år 2016 ca 2 procent av det totala exportvärdet och ca 4 procent av det totala importvärdet, beräknat vid det första publiceringstillfället. Bortfallet minskar vanligtvis till revideringstillfällena eftersom uppgifter fortsätter att komma in efter den första publiceringen.

Extrastat (varuhandel med länder utanför EU)

Den årliga Extrastatpopulationen (export och import) uppgick till ca 91 000 företag under 2016.

Särskilda varuförflyttningar (separat insamling)

Den årliga populationen för Särskilda varuförflyttningar uppgick till ca 140 uppgiftsskyldiga företag under 2016.

3.2 Avvikelser från undersökningsdesignen

Inga avvikelser har gjorts.